

Vilkår for værdipapirpuljer i Nordea Bank Danmark A/S

Vilkårene gælder fra 1. april 2013 og kan ændres af banken med en måneds varsel. I øvrigt gælder Nordeas Generelle vilkår for privatkunder.

Generelt

Puljeopsparing i Nordea sker på en indlånskonto. Afkastet på indlånskontoen er baseret på afkastet fra de aktiver, som Nordea køber til puljerne. Aktiverne i puljerne tilhører Nordea.

Man kan enten vælge at lade Nordea stå for sammensætningen af puljerne eller vælge selv at sammensætte en portefølje bestående af en eller flere værdipapirpuljer ud fra en ønsket procentfordeling. De to måder at investere på kaldes for henholdsvis "Bankvalg" og "Individuel fordeling".

Puljeopsparing kan ske på aldersopsparing, kapitalpension, ratepension, selvpension og børneopsparing. Der henvises til separat aftale og vilkår, som er udleveret ved oprettelse af de enkelte konti.

Bankvalg

Ved Bankvalg skal der vælges mellem tre risikoniveauer: lav, middel eller høj risiko.

Forskellen på de tre niveauer ligger i en forskellig fordeling mellem aktier og obligationer. Lav risiko har den laveste andel af aktier, mens høj risiko har den højeste andel af aktier. Lav risiko er forbundet med mindst sandsynlighed for tab og de laveste afkastforventninger. Modsat er høj risiko forbundet med størst sandsynlighed for tab og det højeste forventede afkast. For hvert risikoniveau er der knyttet et udsvingsbånd, som aktieandelen skal ligge indenfor.

Skemaet viser udsvingsbåndet for aktieandelen samt det maksimale forventede akkumulerede tab over 6 år for hver af de tre typer af Bankvalg. Skemaet er baseret på puljekunder med mere end 5 år til udbetalingstidspunkt. Maksimale forventede akkumuleret tab er beregnet for en investeringshorisont på 6 år ud fra Nordeas forventninger til de enkelte aktivtyper.

Bankvalg	Udsvingsbånd (procent)	Maksimalt forventet akkumuleret tab over 6 år
Lav risiko	10 – 40	0 %
Middel risiko	35 – 65	-10 %
Høj risiko	50 – 80	-20 %

I alle tre bankvalgstyper tilpasser Nordea løbende sammensætningen mellem de forskellige puljer og placeringen inden for udsvingsbåndet ud fra hensyn til:

1. Investeringshorisont
2. Forventninger til udviklingen på de finansielle markeder.

Hensynet til investeringshorisonten betyder, at risikoen i Nordeas Bankvalg automatisk aftrappes i takt med, at udbetalingstidspunktet nærmer sig. I praksis betyder dette, at andelen af aktier reduceres, jo tættere på udbetalingstidspunktet man kommer. Det præcise udbetalingstidspunkt vil afhænge af den enkelte ordning.

Nordeas forventninger til de finansielle markeder på både kort og langt sigt indgår ved sammensætningen af de forskellige puljer i Bankvalg. Se en oversigt over de forskellige puljer i afsnittet om individuel fordeling nedenfor. Obligationer forventes generelt at give et lavt, men relativt stabilt positivt afkast på langt sigt, hvorimod aktier

forventes at give et højere afkast på langt sigt. Ved investering i aktier og højrenteobligationer må man være forberedt på store op- og nedture på kort sigt.

Med den konkrete sammensætning i Bankvalg tilstræber Nordea en spredning af risikoen på mange forskellige værdipapirtyper, udstedere, selskaber, sektorer, lande, regioner og valutaer mv., for at sikre et stabilt afkast på langt sigt. Negative afkast i en eller flere puljer kan dermed normalt kompenseres af positive afkast i andre puljer.

Individuel fordeling

Der kan investeres i følgende puljer:

- Korte obligationer
- Lange obligationer
- Indeksobligationer
- Udenlandske obligationer
- Højrenteobligationer
- Danske aktier
- Udenlandske aktier
- Noterede aktier
- Indlån

Når puljen sammensættes, skal fordelingen være i hele procenter, og summen i alt udgøre 100. Den valgte fordeling fortsætter, indtil der aftales en ny.

Korte obligationer

Opsparing investeres fortrinsvis i danske nominelle stats- og realkreditobligationer. Herudover kan der i mindre omfang investeres i stats- og realkreditobligationer udstedt i euro. Den samlede varighed¹ for puljen vil maksimalt være 3 år. Nordea forventer, at afkastet vil være udsat for mindre udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, men relativt lavt.

Lange obligationer

Opsparing investeres fortrinsvis i danske nominelle stats- og realkreditobligationer. Herudover kan der i mindre omfang investeres i stats- og realkreditobligationer udstedt i euro. Den samlede varighed¹ for puljen vil være 3 år eller højere. Nordea forventer, at afkastet vil være udsat for udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, og at afkastet vil være højere end afkastet på korte obligationer.

Indeksobligationer

Opsparing investeres fortrinsvis i danske indeksobligationer. Herudover kan der investeres op til 25% i indeksobligationer udstedt i euro. Indeksobligationer er kendetegnet ved at usikkerheden om inflationsudviklingen er fjernet, fordi værdien af indeksobligationer løbende justeres med inflationen. Blandt andet fordi danske indeksobligationer er meget illikvide, kan der forekomme afkastmæssige udsving, der er større end udsvingene for normale nominelle obligationer. Nordea forventer, at afkastet på langt sigt vil svare til afkastet på lange obligationer.

Udenlandske obligationer

Opsparing investeres fortrinsvis i udenlandske nominelle statsobligationer og obligationer direkte eller indirekte garanteret af stater. Puljen er endvidere karakteriseret ved, at ændringer i valutakurser kan påvirke afkastudviklingen på både kort og langt sigt. Nordea forventer, at afkastet vil være udsat for udsving på kort sigt, mens det på langt sigt vil være stabilt, og at afkastet vil være højere end afkastet på korte obligationer.

¹ Ved varighed forstås den såkaldte optionsjusterede varighed, som beregnes på baggrund af den gennemsnitligt vejede restløbetid på obligationerne. Herudover tages der højde for forventede rentebetalinger, afdrag og ekstraordinære afdrag.

Højrenteobligationer

Opsparing investeres fortrinsvis i udenlandske stats- og virksomhedsobligationer med lavere kreditvurdering (Emerging Market Debt og Speculative grade). Herudover kan der blandt andet investeres i øvrige kreditobligationer (Investment grade). Udenlandske statsobligationer er fra forholdsvis nye obligationsmarkeder. Det kan eksempelvis være Latinamerika, Østeuropa og Asien. Nordea forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end for de øvrige obligationspuljer.

Danske aktier

Opsparing investeres fortrinsvis i børsnoterede danske aktier. Puljens midler vil være investeret i et antal selskaber fordelt på flere brancher, dog primært i store selskaber.

Nordea forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end afkastet i obligationspuljer.

Udenlandske aktier

Opsparing investeres fortrinsvis i udenlandske børsnoterede aktier. Puljens midler vil være investeret i et stort antal selskaber fordelt på flere regioner, lande og brancher, dog primært i store selskaber.

Nordea forventer, at afkastet kan være udsat for store udsving på både kort og langt sigt, men at det på langt sigt vil være højere end afkastet i obligationspuljer. Ændringer i valutakurser kan også påvirke afkastet på både kort og langt sigt.

Unoterede aktier

Puljen kan investere i afdelinger af investeringsforeninger, investeringsselskaber, kommanditselskaber, obligationer og lignende, hvis forrentning og/eller hovedstol er relateret til unoterede aktier. Herudover kan der investeres i danske stats- og realkreditobligationer og/eller udenlandske aktier med henblik på placering af likviditet.

Nordea forventer, at afkastet kan være udsat for meget store udsving på både kort og langt sigt, men at afkastet på langt sigt vil være højere end afkastet af øvrige obligations- eller aktiepuljer.

Indlån

Opsparingen investeres ikke i værdipapirer, men forrentes med en variabel rente. Oplysning om den aktuelle rentesats fås i banken. Nordea forventer, at afkastet vil være meget stabilt. Afkastet vil være lavere end i alle øvrige puljer på langt sigt.

Fælles for alle værdipapirpuljer

Der kan investeres i finansielle instrumenter og/eller afdækkes risiko inden for lovgivningens rammer for puljer. Hver pulje kan investere i afdelinger af investeringsforeninger eller lignende, som fortrinsvis investerer i samme type aktiver, som den enkelte pulje har mulighed for at investere i.

Risiko ved puljeopsparing

Køb og salg af værdipapirer er forbundet med risiko, idet afkastet afhænger af udsving på værdipapirmarkederne. Historiske afkast i puljerne giver ingen sikkerhed for fremtidige afkast.

Praktiske forhold

Indtræden

Indtræden i puljerne skal aftales skriftligt med Nordea senest 6.-sidste ekspeditionsdag før den 1. i en måned.

Fra aftalen er indgået, til opsparingen indgår i de valgte puljer fra den 1. i en måned, forrentes kontoen med rentesatsen for Indlånspuljen.

Pensionskonto med depot

Hvis der ved indtræden er knyttet et depot til pensionskontoen, bliver depotet passivt, og der kan ikke købes til depotet, så længe kontoen

er tilmeldt puljerne. Eventuelle tildelte tegningsretter kan ikke udnyttes til tegning. Renter og udbytte samt indtægter ved salg fra depotet indsættes på puljekontoen.

Tilpasning efter udbetalings tidspunkt/forløb

Bankvalg

Ved aldersopsparing, kapitalpension og selvpension tilpasses procentfordelingen i Bankvalg ud fra antal år til det aftalte udbetalings tidspunkt. Når det aftalte udbetalings tidspunkt på aldersopsparing og kapitalpension er passeret, placeres hele pensionsopsparingen i Indlånspuljen pr. den 1. i måneden efter.

Ved ratepension tilpasses procentfordelingen i Bankvalg ud fra antal år til midten af den til enhver tid værende aftalte udbetalingsperiode. Er der aftalt en udbetalingsperiode på 10 år, vil der ikke ske nogen tilpasning, før udbetalingsperioden begynder. Når udbetaling af ratepension er begyndt, er det ud fra midten af den til enhver tid værende resterende udbetalingsperiode. Er der eksempelvis 6 år tilbage af udbetalingsperioden, tilpasses procentfordelingen til en investeringshorisont på 3 år.

Ved børneopsparing tilpasses procentfordelingen ud fra antal år til det tidspunkt, hvor bindingsperioden udløber.

Individuel procentfordeling

Kontohaver har selv ansvaret for at tilpasse procentfordelingen op til det aftalte udbetalings tidspunkt og/eller i den aftalte udbetalingsperiode.

Ændring af fordeling

Ændring af procentfordelingen, skift af risikoniveau i Bankvalg samt skift til eller fra Bankvalg skal aftales senest 6.-sidste ekspeditionsdag før den 1. i en måned.

Sådanne ændringer skal aftales skriftligt eller elektronisk i Online investering. Ændringer vedrørende børneopsparing kræver altid skriftligt aftale.

Ændring af individuel procentfordeling og skift af risikoniveau i Bankvalg sker mod betaling, som hæves på pensionskontoen, når ændringen træder i kraft. Se oversigten på sidste side.

Afkastberegning

Afkast fra en pulje består af rente, udbytte, kursregulering, og eventuelt afkast af finansielle instrumenter mv.

I værdipapirpuljerne kan der være et kontant beløb, som ikke er investeret. Dette beløb forrentes med en variabel rente. Se oversigten på sidste side.

Afkastet af udenlandske aktiver kan være pålagt udenlandsk skat.

Handelsomkostninger mv. modregnes i afkastet.

Afkastet i hver pulje beregnes efter hver bankdag i procent ud fra det samlede opnåede afkast i puljen. Ved opgørelse af afkastet anvendes dagens børs- og valutakurser, som de anvendes i Nordeas regnskab. Afkastet i Indlånspuljen beregnes dagligt på alle kalenderdage.

Det samlede afkast indsættes eller hæves på puljekontoen hvert år pr. 31. december eller ved udtræden.

Pensionsafkastbeskatning

Der betales skat af pensionsafkast efter gældende regler. Pensionsafkastskatten følger kalenderåret og opkræves i januar det følgende år. Afkast af en børneopsparing beskattes ikke.

Pulje provision

Pulje provisionen beregnes af den del af den gennemsnitlige saldo på kontoen, som er placeret i værdipapirpuljer. Der beregnes ikke pulje provision af opsparing i Indlånspuljen.

Der beregnes et minimumsbeløb i pulje provision pr. konto. pr. måned.

Ved Bankvalg beregnes et tillæg.

Se de aktuelle priser i oversigten på sidste side.

Den samlede pulje provision og tillæg for Bankvalg hæves på pulje kontoen hvert år pr. 31. december eller ved udtræden.

Handelsvilkår

Aktiver til værdipapirpuljerne købes til gældende udbudskurser og sælges til gældende budkurser på handelstidspunktet.

Handelsomkostninger beregnes efter Nordeas vilkår for handel med værdipapirer. De aktuelle satser kan ses i oversigten på sidste side.

Information

Kontohaver (opretter ved børneopsparing) modtager efter hvert årsskifte en oversigt over afkast, omkostninger og fordelingen mellem puljerne på puljekontoen sammen med information om udviklingen, aktivsammensætningen mv. i puljerne.

Nordea udgiver hvert kvartal informationer om puljernes afkast.

Puljeafkastet på pensionskonti og fordelingen mellem de enkelte puljer kan følges i Online Investering.

Ophør af aftale om puljeopsparing

Udtrædelse af puljerne skal aftales skriftligt senest 6.-sidste ekspeditionsdag til den 1. i en måned. Ved udtrædelse beregnes afkast og provisioner til udtrædelsesdagen.

Retningslinjerne gælder også ved overførsel til kontantkonto, hvis en puljeopsparing overføres til en pensionsopsparing med individuelt depot, ved flytning af pensionskontoen til andet pengeinstitut, forsikringsselskab eller pensionskasse, ved flytning af børneopsparing til andet pengeinstitut eller forsikringsselskab samt ved ophævelse af en pensionskonto i utide.

Aldersopsparing og Kapitalpension

Ved udbetaling, som senest skal finde sted 15 år efter pensionsudbetalingsalderen, forrentes kontoen med renten fra Indlånspuljen fra den 1. i den måned, hvor kontoen skal udbetales. Udtrædelse skal i øvrigt varsles jf. retningslinjerne ovenfor.

Selv pension

Kontoen forrentes med renten fra Indlånspuljen i den måned, hvor det er aftalt, at kontoen frigives. Hvis det forinden skriftligt aftales, at frigivestidspunktet udskydes, fortsætter det aftalte risikovalg i Bankvalg eller den aftalte puljefordeling. Når selvpensionen er frigivet, kan kontoen ikke fortsætte som puljeopsparing. På datoen for udløb ændres kontoen automatisk til Frigivet Selvpension.

Børneopsparing

Ved månedsskiftet umiddelbart før bindingsperioden udløber, ændres puljefordelingen til 100 pct. indlån. Når bindingsperioden er udløbet, kan kontoen ikke fortsætte som puljeopsparing. På datoen for udløb ændres kontoen automatisk til Frigivet Børneopsparing.

Udbetaling ved død

Ved kontohavers død fortsætter puljeopsparingen med uændret puljefordeling. Når Nordea modtager skifteretsattest, ændres puljefordelingen til 100 pct. indlån. Det bemærkes, at varslingsreglerne for udtrædelse skal iagttages.

Tilsynsførende myndighed

Finanstilsynet påser, at banken investerer og administrerer værdipapirpuljerne i overensstemmelse med "bekendtgørelse om puljepension og andre skattebegünstigede opsparingsformer m.v."

Rente- og omkostningssatser i værdipapirpuljerne

Omkostningerne ved puljeopsparing i værdipapirpuljer består af handelsomkostninger mv., pulje provision for administration og omkostning ved skift af puljefordeling og risikovalg samt tillæg for Bankvalg.

Der kan investeres i afdelinger af investeringsforeninger, som Nordea eller andre selskaber i Nordea-koncernen udfører opgaver for og modtager honorar fra.

Når en puljes investering sker igennem afdelinger af investeringsforeninger belastes puljens afkast af omkostninger i investeringsforeningsafdelingen til rådgivning, kurtag, valutaveksling, opbevaring af værdipapirer mv. Sådanne omkostninger indregnes i de årlige omkostninger.

Omkostninger til rådgivere (handelsomkostninger mv.) fratrækkes i det løbende afkast. Evt. engangsindektægter, herunder rabatter fra værdipapirhandlere eller udstedere og evt. konkursdividende samt andre justeringer i afkast vil omvendt blive lagt til afkastet, når de modtages. Afkastet vil således fremgå, efter at omkostninger er fratrukket, og eventuelle ekstraordinære indtægter er lagt til. Pulje provision og tillæg for Bankvalg hæves separat fra puljekontoen.

Handelsomkostninger mv. og pulje provisioner beregnes forholds-mæssigt i forhold til kontoens gennemsnitlige saldo og de puljer, der investeres i.

Ved skift af puljesammensætning eller risikoniveau opkræves betaling for ændringen.

De samlede årlige omkostninger i kroner (ÅOK) og i procent (ÅOP) ved opsparing i værdipapirpuljer fremgår af en årlig oversigt, der sendes efter årsskiftet.

Rentesatser

Rente i Indlånspuljen	Variabel Satsen oplyses af Nordea
Rente af kontant beløb, som ikke er investeret i andre aktiver (ekskl. Indlånspuljen)	N-bid* minus 0,50 % (dog minimum 0 %)
* N-bid er Nordea Bank Danmarks pengemarkedsrente. Den varierer fra dag til dag, og afhænger af forholdene på pengemarkedet. Renten oplyses af Nordea.	

Handelsomkostninger

Generelt gælder for handelsomkostninger, at der er tale om en maksimumsgrænse, der på forhånd giver Nordea en handelsramme.

Handelsomkostninger	
Danske obligationer	Ingen
Udenlandske obligationer	Ingen
Højrenteobligationer	Ingen
Danske aktier	Maksimalt 0,20 % af den gennemsnitlige saldo i puljen
Udenlandske aktier	Maksimalt 0,20 % af den gennemsnitlige saldo i puljen
Unoterede aktier	Ingen

Betaling ved skift	Filial	Online investering
Bankvalg (Nordea skifter procentfordeling)	Ingen	Ingen
Bankvalg, skift af risikovalg	200 kr. pr. skift	100 kr. pr. skift
Ændring af individuel procentfordeling (Skift mellem værdipapirpuljer og fra Bankvalg til individuel procentfordeling)	200 kr. pr. skift	100 kr. pr. skift
Ved skift til eller fra 100 % Indlån og fra individuel procentfordeling til Bankvalg	Ingen	Ingen

Puljeprøvisjoner

For den del af indestående, der er mindre end eller lig med 350.000 kr.	
Korte obligationer	0,65 % årligt
Lange obligationer	0,85 % årligt
Indeksobligationer	0,85 % årligt
Udenlandske obligationer	0,75 % årligt
Højrenteobligationer	1,00 % årligt
Danske aktier	1,30 % årligt
Udenlandske aktier	1,60 % årligt
Unoterede aktier	1,50 % årligt

For den del af indestående, der er større end 350.000 kr. og mindre end eller lig med 600.000 kr.	
Korte obligationer	0,40 % årligt
Lange obligationer	0,60 % årligt
Indeksobligationer	0,60 % årligt
Udenlandske obligationer	0,50 % årligt
Højrenteobligationer	0,75 % årligt
Danske aktier	1,05 % årligt
Udenlandske aktier	1,35 % årligt
Unoterede aktier	1,25 % årligt

For den del af indestående, der er over 600.000 kr.	
Korte obligationer	0,20 % årligt
Lange obligationer	0,40 % årligt
Indeksobligationer	0,40 % årligt
Udenlandske obligationer	0,30 % årligt
Højrenteobligationer	0,55 % årligt
Danske aktier	0,85 % årligt
Udenlandske aktier	1,15 % årligt
Unoterede aktier	1,00 % årligt
Minimumspuljeprøvisjon pr. konto pr. måned	10 kr.
Ved Bankvalg beregnes prøvisjonssatserne forholdsmæssigt for de puljer, som Bankvalg har haft andel i. Provisionsatsen vil derfor være afhængig af den aktuelle fordeling mellem de enkelte puljer og indeståendet.	
Tillæg for Bankvalg	0,12 % årligt